

Nom _____

Data _____

Aus

Les aus són els únics animals que tenen plomes. Les plomes els cobreixen la majoria del cos i tenen moltes funcions importants. Poden protegir l'au de la calor, del fred i de l'aigua. També li confereixen el seu color i el seu aspecte, la qual cosa l'ajudarà a atreure la seva parella i a amagar-se de l'enemic. A més, les plomes són l'eina fonamental que té l'au per volar. Hi ha tres tipus principals de plomes. Les més properes al cos són el plumissol o plomes corporals, lleugeres i sedoses, que protegeixen l'ocell del fred. Per sobre del plumissol hi ha les plomes de contorn, curtes i arrodonides, més rígides que el plumissol, que fan que el vol de l'au sigui estilitzat. Les plomes rêmiges es troben a les ales i a la cua de l'au i són les més importants per volar. Els canons d'aquestes plomes estan units entre si per ganxos diminuts, de manera que en volar queden encadellades. Quan l'au vol reduir la velocitat o aterrar, estén aquestes plomes per crear un llast. A les aus nedadores, com ara els pingüins, els serveixen per facilitar la natació sota l'aigua.

El conjunt de plomes que recobreixen l'au s'anomena *plomatge*. El plomatge de cada espècie d'au té colors i formes diferents, i proporciona una informació molt valuosa per determinar-ne el nom. El color del plomatge es deu a dos tipus de pigments (els carotens i la melanina) i a la mateixa estructura de les plomes. Els carotens produeixen els colors vermell, groc i taronja. Per la seva banda, la melanina crea els colors que estan entre el negre i l'ocre. La combinació d'aquests dos pigments dóna lloc a molts altres colors, excepte els blaus i els violetes, que només apareixen si les plomes estan estructurades de forma que puguin dispersar i reflectir la llum d'una manera determinada. El plomatge té tota mena de formes i colors per molts motius, entre els quals hi ha els següents: perquè permet la identificació de les aus de la mateixa espècie i la seva comunicació, i perquè serveix de camuflatge per ajudar les aus a amagar-se en el seu hàbitat. Les aus mascle acostumen a tenir colors més brillants i fan servir el seu plomatge per atreure les femelles. Hi ha ocells que inflen el seu plomatge per espantar altres aus que s'hagin introduït en el seu territori. El paó té un plomatge extraordinari i quan estén les seves plomes, més de dues-centes, forma un ventall d'1,8 m adornat amb motius que semblen ulls.

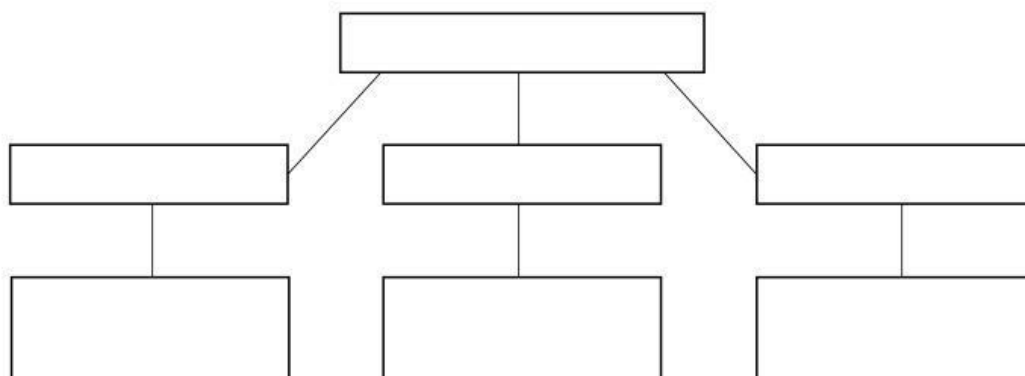
Les aus mascle treballen molt per trobar parella. Una de les maneres més evidents i comunes de fer-ho és mostrar el seu brillant plomatge per cridar l'atenció. Sí, s'exhibeixen, i aquest procés s'anomena *festeig*. Volen captar l'atenció de la femella perquè no es fixi en cap altre mascle.

Les aus realitzen el festeig per la mateixa raó que les persones se citen. La majoria busquen parella per construir una família junts. Per buscar parella, alguns mascles fan alguna cosa més que confiar en el seu bon aspecte. De vegades, seleccionen un territori i hi construeixen el niu. Els arquers mascle fins i tot construeixen un escenari on poder realitzar la seva actuació per atreure les femelles. L'arquer de front daurat crea el seu escenari en una plataforma a més d'un metre d'alçada. Cada espècie d'au té els seus propis rituals. Alguns mascles canten cançons i emeten sons distintius. Uns altres ofereixen regals. Els mascles d'agró o brenat, d'anhinga i d'algunes aus de presa acostumen a dur a les femelles branquetes per construir el niu comú. Les magnífiques demostracions aèries o les danses amb la parella a qui pretenen també formen part de l'estratègia d'algunes aus. Després de l'aparellament, moltes parelles d'aus romanen juntes per incubar els ous i criar els pollets, però en algunes espècies les femelles crien els pollets soles.

Edward S. Brinkley, *Aus*, Editorial La Magrana (adaptació)

Comprensió lectora

1. Completa l'esquema amb els tipus de plomes i les seves funcions.

2. Escriu tres motius pels quals el plomatge de les aus és tan divers.

3. Busca al diccionari les paraules següents i copia només la definició que correspongui al text que has llegit.

- canó: _____
- ploma: _____
- presa: _____
- cua: _____
- aterrar: _____
- niu: _____

4. Escriu el nom de totes les aus que surten al text. Si no saps com són busca'n imatges.
